

Виходить во Львовѣ що Сарди и Суботы (кромѣ рускихъ сюжетовъ) о 4-й годинѣ по полуночи. Литер. додаєтъ „Бібліотека найзнатнамъ повѣстей“ выходить по 2 аркуші кожного 15-го въ послѣдній дні кожного місяця.
Редакція, адміністрація и експедиція подл. Ч. 8 улиці Академічнї.
Всі згода, посыпки и рекламиація належать перевозати підъ адресою: редакція и адміністрація „Дѣло“ Ч. 8 улиці Академічнї.
Рукописи не виставляються толькъ на ксерокопії застереженіе.
Воєнного чиства стоять 10 кр. а. в.

Дѣло

ЗАПРОСИНИ ДО ПРЕДПЛАТЫ „Дѣла“ и „Бібліотеки найзнатнамъ повѣстей“ на рокъ 1882.

Съ новимъ рокомъ 1882 буде „Дѣло“ выходить въ значно большомъ форматѣ безъ подвигненія предплаты.

Літературний додатокъ „Бібліотека найзнатнамѣншихъ повѣстей“ буде выходити въ тоймъ самой форматѣ и по тоймъ предплатній цѣнѣ, якъ и доси.

Цѣна въ условіяхъ предплаты умножена въдвое при заголовку.

Предплати пріймаються въ кількохъ часу.

Новоприступаючій предплатникъ „Бібліотеки найзнатнамѣншихъ повѣстей“ дстанутъ печатокъ поети „Любовь убогого молодца“ даромъ, а перший томъ поети Степанъ Лаврентій (13 аркушівъ) въ додатку за 1 кр. а. в.

Кто має перевести згоду
межи Русинами?

(Відповідь до статті: „Кто може бути ходою згоди
Русинами?“)

Кто має перевести згоду межи русинами партіями? Отъ кого має вийти початокъ — ініціатива — до згоды и органічного здруження всіхъ широкихъ Русинів для успішної народно-політичної діяльності?

На ті дуже важнія питання стрічали ми доси ріжній отповіді и ріжній предложенія та отзыви, але доси все осталось лише на папері. О сколько сама згода Русинів що до свого предметового сформування представила собою задачу путьниць и сумнівни ріжнороднихъ питань трудності и перепони въ практичній переведенію, старались мы въ непередвідныхъ статтяхъ розяснити и розділити ті ріжнородні питання и, лишаючи на бочці літературні питання, поставили мы народно-політичну діяльність Русинів якъ властивий и головний предметъ згоди Русинів. Теперь постараємося пояснити ті трудності и перешкоды, які представляють собою самъ спосібъ переведенія згоды.

Американська конкуренція.

IV.

Конкуренція и єї наслідства въ Европѣ.

Скорый відрістъ американського го- шадарства виродивъ небавомъ надіпро- дукцію, а таї природнімъ наслідствомъ юздали зарості и цінні юзда. Тому Американець мусить вічно оглядатись за собою, мусить шукати за іншими тор- говльми свого юзда, попытавши і ціннішими. Такій знайшовся въ многодобії Европѣ, а передъ всімъ въ найближчій Америцѣ — Великій Британії. Ту юзнулиася насампередъ плоды старого и нового світу; по запитій бор- ти перевелиася послѣдній „масою“ и посур- тували вже гладкою дорогою до Франції, Італії, Німеччини, Швейцарії, віль- зиши въ обохъ послѣдніхъ мѣсці юзда. Понево- гли відіратись и въ внутрь послѣдній.

Плоды, якія до виїї вивозила Америка и виводить немовльи до борь- би юзров-європейськими плодами, суть: въ юзда- виції, кукурудза — особно мука; хлібного товару); хлібозаготовка и ін-

*) На заходѣ отъ выше описаної: „Юзлови комори“ належить Миссісії, на Річардсъ т. з. „Юзової оборони“. Череды

вимано редакторомъ рускихъ часописій, щобъ они зробились разомъ перевели згоду межи Русинами. Се може однакож уважати лише якъ зазывъ, щобъ рускій редакторъ въ своїхъ часописіяхъ вилівали на загальне відношення Русинівъ, бо толькъ такъ далеко сагас кругъ діяльності редакторівъ. Они можуть піддерживати и ширити га- дку згоды, они можуть пояснити и лаго- дити партійній суперечності, они можуть остаточно подавати гадки и способи, якъ перевести згоду Русинівъ, — и сего справедливо можна домагатись отъ кожного поважного редактора — але перевести и осущестити згоду, утворити одноцільну, всіхъ партій и всіхъ Русинівъ обінимаючу ор- ганізацію для згоди, однодушної в одномисльної народно-політичної діяльности — сего не можуть вже зробити один лише редакторъ навіть при най- лучшій волі и при найбільшому виси- ленні всіхъ своїхъ силъ и вільноволії. Та- відь кінець, хочбы Й справді зобралися и об'єдналися всі рускі редактори, то се буде лише згода днівничарства, згода, можна сказати, на паперъ, а не згода сполученої силы всіхъ Русинівъ, не жива и діяльна організація всіхъ жи- зневиць сил руского народа, якою намъ конче теперъ потреба.

Отозвались такожъ голосомъ до Ви. о. Ст. Качала, щобъ би възять въ свои руки и перевести згоду межи Русинами. Алежъ що мавби Ви. о. Качала зробити, щобъ перевести въ жити такъ величаве і скоєніє то не легке дѣло? Візвати всіхъ до згоды? Се вже зробивъ нашъ неугодний патріотъ. Неразъ и не два завизувавъ до згоды, а завизувавъ широ, що цілою повагою свого всюда поважного голосу, съ цілымъ огнемъ свого невгласасмого патріотизму. Безперечно, що відъ того голосу поширилась и глубше вкорінилась ідея згоды, але жимо того нема до цієї видної спільноти організації всіхъ Русинівъ, одушевленою одною гадкою, працюючою для одної цілі, — бо такій організації всенародної силы не

здвигаются однімъ чоловікомъ, хочбы бувъ і болітомъ, — але силою ці- лої суспільності.

Такъ отже оба предложений способи не ведуть до цілі, а то може лише діятіє, що за далеко відїгають відъ діяльності стану нашого теперішнього розробленія и за мало беруть на увагу зароди організації нашого народно-політичного житя, котрій въ першому ряді покликани розвинутись въ повній, всіхъ широкихъ Русинівъ обінимаючій народний организації політичний. Масно тутъ на думцѣ „Руску Раду“, котра якъ політичне товариство Русинівъ есть въ першому ряді покликана и своїми ста- тутами обовязана, розбудити и з'органи- зовать політичне життя Русинівъ. Основателі „Рускої Ради“ замірили утворити політичне товариство для всіхъ Русинівъ, а що жимо того власне розгравались наші партійні страсти, — се не відъ було заміромъ и цілею тихъ основателівъ. Мимо виключно партійного становища, яко на дільні звали „Р. Рада“, загальна Русинівъ всіжъ таки не тратить падівъ, що се товариство хочъ съ часомъ становиться осередкомъ політичного житя всіхъ Русинівъ и що власне тутъ найперше подадуть собъ руку роз-

єдинай партії. Тожъ такъ р. 1873 якъ і р. 1879 отнеслись члены таки званої молодої партії до „Ради рускої“, щобъ прийняли їхъ въ свої члены и допустили їхъ до спільної праці для добра Руси. Тогда то и Ви. о. Качала и много дру- гихъ патріотівъ отримали до „Р. Рады“, щобъ она помирала Русинівъ и стала товариствомъ всіхъ Русинівъ. Та остаточно и последній загальний збори „Рускої Ради“ р. 1879 одноголосно вложили на новий видъ обовязокъ, перевести згоду межи Русинами, чого доси ще не сповінено.

Правда, поднесено ще одинъ спо- собъ помирення рускихъ партій, котрої однакож не прийто. Було се въ листо- падѣ р. 1880 на засіданахъ т. зв. юси- фінського комітету, зложеного зъ пред-

ставителівъ всіхъ рускихъ партій, ко- го устроють всенародне торжество въ пам'ять 100-літньої річниці вступлення на престолъ імператора Іосифа II. При обрадахъ комітету надъ четвертою резо- люцією руского віча народного „внутрішнія організація“, звернули представите- лі такъ званої молодої партії увагу всіхъ коштетовихъ на то, що ся ре- золюція есть властиво північній для Русинівъ зъ поимії всіхъ чотирохъ ре- золюцій, бо відъ зіворонів внутрішній організації нашихъ силъ зависить весь успіхъ нашої народної політики. Ука- зуючи на существуючу незгоду партій, розриваючу наші сили, представитель сесії партії піднесли необхідну потребу покончити ту незгоду и перевести прав- диву а згоднувши організацію всіхъ силъ Русинівъ. Попізнѣ всі дотеперійські спо- соби помиреня Русинівъ не довели до цілі, для того слідовало бы, щобъ все- народний авторитет руского віча на- родного подожнити основу такого поми- рення и уділивъ свою санкцію для переведенія згоди всіхъ Русинівъ. А попізнѣ згода не дастися перевести въ одній хвили и однімъ словомъ безъ поперед- ного порозуміння и переговорівъ обохъ сторінъ спорячихъ, для того предкладано такій спо-собъ, щобъ выбрано на вічну рівніше число мужівъ довірія обохъ сто- робъ и имъ поручено полагодити споры межи обома партіямъ и основно обду- мавши способъ и средства спільної ор- ганізації всіхъ Русинівъ предложити доглядачій внесеня на найближчій наро- дний віч. Отповідно до сего пред- кладали представитель такъ званої мо- лодої партії, щобъ по мысли що ино- висказанихъ гадокъ сформулювати че- тверту резолюцію о „внутрішній орга- нізації“ и вставити до неї вибіръ т. зв. екзекутивного комітету, зложеного зъ мужівъ довірія обохъ партій. Однакож сего внесеня не прийто друга частию ю- сифінського комітету (ізъ котрими були такожь представителі „Р. Рады“), по- кликуючись межи іншимъ на то, що вже

пытають, здавалосьбы на першій по- глядъ ємінішнімъ, що небезпечніше бу- ло для Англії: чи колишній нападъ кораблівъ відъ Гаетаніса „съ узброви- ми Нормандії“ чи паніфішній „съ аме- риканськими мінішками“? Давнє, віддаєши, засіданіе і ємініше, але неодинъ істо- ричникъ слідить за нимъ поважно.

Велика Британія має много головъ, а мало хліба. Щорічно докуповує до власнихъ плодівъ живности за 1.200 до 1.300 мільйонівъ зр., отже більшість юз- дивиль та найбільшій въ найоплатні- шій въ світі. О монополії того торгу бороться Америка противъ дотеперійськихъ доставцівъ на торгу англійській, іменно:

її першій лінії противъ самыхъ англійськихъ постачальщів грунтowychъ, дам- піше противъ Россії, Австро-Угорщини, Державъ наддунайськихъ и балканськихъ. Гденими плодами Америка майже здо- була пожаданий монополь, деякими до- биваєши, бо въ сумі загального довоzu доставляє она сама солонини 96 процентъ, кукурудзы 84%, пшениці и муки 80%, місса 72%, живої худоби 43%. Що хви- ли залишаються ізъ Англії товариства, по- шукуючи, стягаючи и закуплюючи кора- бль въ цілому світі, щобъ якъ найскор-ше и найдешевше пересаджати великанські довоzi американські черезъ океанъ.

Але сама природа здавалось вони раз-

Масла	177.968	метр. сот.	13. ⁵⁸⁰	"	"
Сыра	579.031	"	22. ⁵⁴²	"	"
Баррабадъ			1. ⁹⁴⁴	"	"
Пива			600.000	"	"
Спиритусу		5, мил. зр.			
Доходъ въ овочівъ (бреквінн, и- блукъ, грушочки, нігудь, іль: веніана, бороніна, порички, суніці, никонградъ)					
вносяніє вже р. 1876: 276. ⁴³ мил. зр.					
Цукоръ виробляє Америка въ най- більшій часті въ кукурудзы и тростини, дешевишои и ідичівішои ізъ бураки. Въ по- слідніхъ бгбуються доперва проби; мимо того вже въсією американськімъ цукоръ ініміції цукрові вироби въ Англії.					
О виробахъ індустрійнихъ, іль ізъ загальнію американській індустрії не го- воримо, бо на тімъ поляхъ все ще володіє Англія, опбель доперва слідують: Сп- лучений Держави, Німеччина, Франція					
Іспанії (міса сільшого, солонини, сала, шинокъ) 169. ⁶⁷²	"	"			
Мисиція консервівъ 15. ⁷⁵⁴	"	"			
Риби (консервовані) 4. ⁶⁵²	"	"			
" сушеної 1. ⁴⁷⁸	"	"			

до 35.000 штукъ наступає разомъ — і зб- стають неустанно підъ голими небомъ, бо на зиму не церегають ихъ до стасинъ але — ізъ тінейшої сторони. Доглядають ихъ кінні пастихи. Самуїль Алонсъ винвояє на своїхъ поєздіяхъ 2.812 моргахъ череду 225.000 волівъ. Єго служба 400 пастихъ и 2.000 конівъ. Одна бочарна въ Нью-Мексіку „Альбінгтон“ числить 50.000 овецъ.

*) На заходѣ отъ выше описаної: „Юзлови комори“ належить Миссісії, на Річардсъ т. з. „Юзової оборони“. Череды

Предплата на „Дѣло“ стоять:
на п'ять роківъ . . . 8 зр.
на п'ять роківъ . . . 4 зр.
на чверть року . . . 2 зр.
ст. дод. „Бібліотека“: на саму додатокъ:
на п'ять роківъ 12 зр. на п'ять роківъ 5.
на п'ять роківъ 6 зр. на п'ять роківъ 250.
на чверть року 3 зр. на чверть року 125.
Предплату належить пересилати франко (найлучше по

всѣхъ однаково зрозумілою и вѣка
однаково почитую. Се есть головне
условіе пішного покирева и сподученія,
бо толькъ clara раста clavis faciunt а-
піос. Весь мусимо знать и ясъ однако-
ко розуміти, що жало боронити, для
закрываю передъ собою, що доси не
изродної ідеї, хотій наша исторична
чинність и наша дотеперівши дія-
льностъ подъ австрійскимъ правитель-
ствомъ подаютъ доволъ певну и непо-
надоїшої народної імен.

Кто не хочет остатися доктринером, к-рый не може запаздывать нашою историчною живущиною в нашою дотеперъшною дѣятельности, к-рой плодомъ було конституційное признанье Русинойъ яко самостойной народности, рѣниоуправлениемъ съ другими народами Австрія. Та рѣальная дѣятельность заявилъ руску народность яко самостойную и отрубну такъ супротивъ польского, якъ и великорусскаго народа. Мы не хотимо тутъ говорить о научныхъ выводахъ и доказахъ такихъ авторитетѣвъ въ науцѣ, якъ Микѣль, Ягач (профессоръ слав. языка въ Петербурзѣ), Потебня, Костомаревъ, Пушкинъ, Малиновскій, Максимовичъ, и мн. др., котрѣ доказали и основно пояснили ту самостойность руской народности. Мы не хотимо загадывать и о томъ, шо руска народность теперь же признана въ ученоѣ свѣтѣ измѣцкѣи, французской, англійской и италійской яко совсѣмъ самостойна и отрубна такъ бѣль польской якъ и великорусской народности. Мы только пригадаемо, шо нашъ наипервѣйшій дѣятелъ политич. наше товариство „Головна Руска Рада“ р. 1848, котре було товариствомъ всѣхъ Русиновъ, нашъ наизнаменитѣйший писателъ и ученій зъ посередъ галицкихъ Русиновъ, котрѣ по большей части були заразомъ наипрви политич. дѣятелями, все они заявляли нашу народность передъ лицемъ свѣта яко самостойную, бѣль обоихъ сусѣднихъ народовъ отрубну, и шо на той подставѣ и на основе фактического стану руска народность здѣстала яко така самостойна национальность законно узинна такъ передконституційныи законами якъ и свою конституцію, и шо тѣлько яко така, мае она тѣ права, якихъ боронити мы теперь забираемся. Подносити противъ сего якѣ небудь сояніїа и повторяться на шину дорогу, значиlobы столько, шо перечити нашу историчину живущину и дотеперъшнюю политично-народную дѣятельность австрійскихъ Русиновъ, противорѣчити узаконеному слав.

ионицу руской народности и подразумевают конституційній и въ загалѣ законій основы нашого народного существованія. Всё Русини и вся наша представительство, безъ взгляду на то, чи они прихильнились до панславянской и взглядно панроссійской идеи, чи нѣ, вся они изъ дѣлъ вступалися за тою самостоятою (мало-) рускою народностю и за питомый русскимъ языкомъ народности и сего а не иного языка жадали и жаждаютъ рѣшныхъ правъ въ школѣ, урядѣ и въ публичномъ житѣ. Хоть у россійской идеи, хочь литературный поглядъ интелігентныхъ Русиновъ галицкихъ въ многотѣльи еще расходится, а все же таки никому не приходило и не приходить на гадку, жадати введенія великорусского языка до нашихъ школъ и урядовъ и дожагатись законного признания (мало-) рускою и за рѣвноуправліеніемъ Австрії. Мніо рѣжородныхъ стремленья литературныхъ, мимо проявившихся у насъ панславянскихъ и панроссійскихъ идеи, прихильники и найгорачѣйший по-движники тыхъ ідей уживали и уживаются только питомого руского языка народного, сколько разъ приходится имъ працювати для народа и говорити вироєтъ до народа. На подставѣ дотеперьшніхъ заявленій нашего народного житїя и на подставѣ законного признания (мало-) руской народности самостоятою и отрубленою отъ обоихъ сусѣдныхъ народовъ за-веденено въ рускѣй части Галичини (мало-) рускій языкъ къ народныхъ школахъ и въ рускѣй гимназії яко выкладовъ, а въ прочихъ гимназіяхъ яко взглядно обовязковый; на тойже самой подставѣ утворено въ львовскому и черновецкому университетѣ катедры (мало-) рускої литературы и руского языка, а въ львовскомъ призволено еще колька катедръ и теоло-гіческихъ и правническихъ выдаѣтъ. Тойже самъ языкъ рускій яко красавы признано въ всѣхъ урядахъ рѣвноуправліенія, коли тымъчасомъ о языцѣ великорускому сего пінкъ не можна сказать. Наші ~~сін~~ книжки шкільний, та головна подстава народного образованія, наши правнича терміноло-гія, уложена еще при участі Я. Головацкого, наші популярнія письма, чи то „Просвітою“ чи „общество Качковскаго“, чи о. И. Наумовичемъ и др. издаванія, цѣла наша литература, которая вже стала предметомъ науки, — все то есть писане въ тойже (мало-) рускому языку и съ повною си-мволікою его самостоятвности.

нікак не дастися іхъ заперечити, а тымъ же
змение подбрати и якими новыми тео-
ріями застутити. Если отже наше народъ
не має дальніе поступати и розвиватися, е-
сли политично-народна дѣятельность ру-
сихъ партій має випливати въ яснои,
правдивои идеи, и має буті позитивнои и
для народъ хосенюю, — то она мусить
конечно держатися дотеперь вже втво-
реного идеалу полной самостойности
руского народа и старатися не только
свій идеалъ боронити и не склоняючи за-
держати, але такожъ его дальніе роз-
вивати и въ житію вивчати. При
тому вѣсь треба еще и то сказать, що
только такою працею для власного на-
рода можуть руски партії служити его
добру и въ той спольний а ясной идеї
згодниво спільними силами трудитися и
спольно свій нардъ до поступу и роз-
вою подвигати, а зъ другои стороны,
только тильть способомъ могутъ Русини
найдтиповидніше бтищти бть себе тай
такъ шкодливий, хочь безъоснововий заняты
и подозріванія вороговъ, будьтобы праця
рускои интелигенції не змігала до добра
власного народа, але зверталася до я-
коисъ противонароднои и противодерж-
жавнои агитациі на чужу користь.

Зѣбравши все разомъ, що доси бу-
ло сказано, умовії можливой згоды межи
русскими партіями представляются, якъ
слѣдує:

I. Згода партій має обніти цѣлу
народно-політичну дѣятельность руского
народа въ Австрії.

II. Литературній пытани и споры о-
ставляются рѣшеню самони науки и лите-
ратуры, а рбжницѣ литературныхъ погля-
довъ и стремлень не повинні буті при-
чиною виключенія бть участіи въ спольний,
и згода всѣхъ партій опертой народно-
політичнои дѣятельности.

III. Цѣлю згоды русихъ партій
есть спольна дѣятельность всѣхъ Русиновъ
для обороны и успѣшного суполь-
но-політичного розвою руского народа
въ Австрії на основѣ узланои и узако-
ненои самостойности (мало) рускои на-
родности.

IV. Щобы осуществити тую згоду,
слѣдує перевести реорганізацію всѣхъ
русихъ товариствъ впльвающихъ на на-
родно-політичну дѣятельность Русиновъ,
а взгядно основувати нові товариства,
котрібы на підстаавѣ згоды всѣхъ ру-
сихъ партій старалися розбудити въ
всѣхъ русихъ громадахъ и повѣткахъ
живу народно-політичну дѣятельность.

О той, отъ кого повинныи выйти
инициатива до такой згоды и кто изъ
перевести, поговорено въ особной
тати.

Реформа народныхъ школъ

Non scholas sed vitam.
(Aeneas.)

XIV-е пытанье. Чи дотеперашний надзирательный инспекторъ мясцовъ есть успивший и для запечатки ящиковъ и упаковывавший овощевинности не булыѣ пожалованы, бы представителя мясц., ради че, изгнаныя окр., ради че, которыѣ булыѣ отчуждены, и такоже пробы окр., ради че, да право усунуть а сенчутилью роженица мясц., ради чихому?

Со и следующее питанье подобно въ III и VII питанье квостюнари тѣнуть духомъ старого абсолютизму и централизаціи, дармѣ що уложеній людьми, у которыхъ все автономія на изыцѣ. Пытавшій и дотягнече залагоджены ить къ проектѣ новыхъ законовъ шк. подистовлѣннѣибыто необходимою конечностью, що «высшійший надзоръ шк. жбетцелъ совѣтъ безупрѣчный, фнительность тыхъ надзоровъ показалась ить практицѣ даже недостаточною, а много мѣстъ, рядъ школъныхъ остава цѣльими роками въ бездѣлности».

властивий причини того спрадаї сунного обізву бездільності и неадрінності мінгіхъ мѣстц. радъ школильныхъ и надворобій. Однакожъ мѣродайний сферы не хотять добавити сихъ властивостей причинъ и замѣсть ихъ усунуть и тильки способомъ зла направити обмежають компетенцію радъ мѣстцевыхъ, усувають автономію, а заподіятъ яко «діно» спасительне средство — централізацію!

Въ тѣмъ дуѣ поступила польская анкета школьнаго и предложила ить „проектъ новыихъ законовъ шк.” ось искъ губнаго дотеперъшнаго III-го закона школьнаго: Наскимпередъ заинено §. 16 III-го закона шк. такъ, що замѣсть установления мѣстц. надзорцѣ школьнаго призначати предѣдателеви мѣстц. рады шк. право бытъ часу до часу відвѣдывать школу и зроблений помѣченніи педагогично-дидактичнаго предѣдателю окр. радѣ шк. Крѣмъ того ить „проектъ“ встановлено §. 19, вѣдь котрого окр. рада шк. може недалъкъ предѣдателеви и членови мѣстц. ради шк. обкладати карами 20—100 р., усматривати предѣдателеви и изъ ихъ мѣстц. (именувати) иныхъ и разнознущати мѣстц. ради школьнаго.

свое abbже самъ, творчи тымъ конкуренцио желѣзницимъ и выдущуючи изъ нихъ тымъ чиномъ ище дешевшій тарифъ.

Все то має поняття на ціну збіжжя
превеликій впливу.

Тому, коли жерела американської продукції збільшуються від дні на дні, бо роєте осадництво і чимъ разъ більше залядуються прерії, ростуть люде и не наче земля росте*), — а перешкоды винять показались, чимъ разъ менші, стискається майже просторонь межи старымъ а новымъ спітомъ, бо збігає много а переважає чимъ разъ дешевшій. Кто знає чи неправду говорить экономисты ющі ючі, що за кілька літъ Европа отримала дарф відъ Америки: пшеницю в 5—7 вр. найбільше за метричны сотиаръ.

(Далее буде

^{*)} Самою пішеницею засновала Університет р. 1871: 14.021.000 моргобъ, а р. 1880: 25.334.679 моргобъ. Зборала р. 1871: 64% мільйонів метр. сотниар., 1880: 131½ кілометр. сотни. Зборы кукурудзы вносили р. 1871: 279 мільйонів метр. сотни.; 1880: 397 міл. метр. сотниарів.

^{*)} О внесенію змін в закон про
збори ради шк. а не свободної
предбідателя збогти. разом шк. з
ступника на 3 роки постановле 5 11-р
28, 3, III-го закона пільного.

жных земли, подконтрольных ими. Их можно было быти тымы достойными народом. Та же жалость треба признать, что этого не можна сказать в пользу тутешних Русских, имеющих о генеральных землях генералов переселенцев, который ради бы ухода из-за границы, але за авторитета герцога-принца Руслана, а не за него, только наложившую свою корону. Такъ пр. думе ее велико вразило всѣхъ, что проще. Балуханский не узялъ за бѣговѣдие хочь бы лишилъ имъ помилованіемъ богохульство за бл. и. в. Васильевъ, одного изъ наиболѣе заслуженныхъ мужей Буковинской Руси. Не зрадуванъ бы я съ тобъ, може быть и око — маловажной дробинкой, коли бы она не будь характеристична, выражая поступки проф. К. Такъ пр. еще больше развелъ со всѣхъ Русиновъ, что тобже проф. К. ч. то для моды, чи для минимо "доброго" тону, чи для некого хиблевого пристрастия тихъ приватно и публично появился изъ размѣръ языкомъ "пож. окнъ", впротѣмъ не дуже то въ напра вицъ, — а тымъ заявленіе великому легкомыслию для птичного языка русского, хотѣй бѣговѣдие изъ русскому языку будь похождѣніе начать хочьбы изъ самбѣль звадомъ въ интересѣ проф. К. Тыльъ създѣнъ заслушали поступки таюже Галичанинъ проф. III. А предѣт обоихъ ихъ голоною намъ скончалъ часу передъ ихъ приѣздомъ яко Русинъ гвердышъ. Изъ нихъ польскій языкъ, імп. — только не свой русинъ! Чи се мае быть та галицка цивилизация патріотична? Если такъ, то хорони насъ Боже передъ твою цивилизациою въ такими твердыми цивилизаторами.

НЕРЕГЛІДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австро-Угорска Монархія.

(Выголосій лено судъ цѣсаря о парламентѣ речи оправданіи.) Для 22 грудня засѣдали на засѣданії у цѣсара въ Вѣдніи депутаты Триестинской торгово-промышленной комітеты, чтобы пручити меморіалъ, въ которомъ згадана палата торговельна просила о помѣбѣ средствами подвигненія торговельныхъ бѣговѣдій. Тѣсаръ принялъ депутацію, въ коїхъ складѣ входили: президентъ, вице-президентъ и одинъ радный торговельной палаты и послы до рады державы изъ Триесту Тайша. На промову проводника депутаты, президента торговельной комітеты, требовали таку бѣговѣдію: "Добро Триесту зажити менѣ на серцю и я бачу, чо для него треба щось учинити. Меморіалъ переданъ мому правительству до залагодженія въ поручку ему якъ наисовѣтѣйше его рѣшити и осудити. Жалую тѣлько, чо посамъ триестинскій становище въ беззаконії и злобній опозиції по моему правительству. Се же не єсть залогъ, але злобна опозиція (factiose Opposition). По тыхъ цѣсарскихъ словахъ депутаты отошли. Въ той же хвили, якъ толькъ отновѣдѣ цѣсаря триестинской депутатации стала зѣстна у Вѣдніи, телеграфъ разнѣє си изъ всѣхъ сторони Австріи. Слови цѣсаря выкликали всюду постѣлочные, бо, кождому стало разумѣло, чо слова цѣсарски не относились лиши до послѣдніи триестинскіи, але до всѣхъ сподушечніи лѣнцѣй рады державы, — треба бо знати, чо послы триестинскій не належать еще до врѣхъ якихъ послѣдніи, противно, они творять злопонефративнѣйше крило лѣнцѣй. Дальше зѣбръ цѣсари посламъ триестинскимъ доказали такожъ партію вѣро-конституцію въ палатѣ паніонъ. Розумѣєсь, чо зѣбръ, неостачальнокъ передъ именемъ коронованіи сообы, не могутъ подністи ѹдѣль критику — и на другій день по землю цѣсаря дѣлъ первоственна газеты польськія: Neue freie Presse и Wiener Zeit. зѣбали за критику цѣсарскихъ земель склоненіемъ. Въ першій хвили проявилось ту и тамъ межи послами лѣнцѣй зѣбръ — складати масами маніфести, централізма праса однакожъ выступила за зѣбръ таки думки, не проронивши добра уснѣха. Нечисть автономічна, зѣбръ, даже рада въ залегленіи цѣсарскаго крила надъ засудженіемъ и обезоруженіемъ. — Слови цѣсаря, выголосії до депутатации триестинской не проумѣлишико въ безслѣдно въ противно, чо будуть "мати великихъ вѣщій на бѣговѣдіи въ австро-угорскому парламенту". Слови лѣнцѣй побизали въ слобѣ цѣсарскіи, чо корона покладає новие дозволи на современное правительство, и съ великою радостю глядятъ на тую занятую опозицію, чо зѣбръ лѣнцѣя теперь провадить. Соѣдникою однакожъ надеждѣть, чо зѣбръ въ землю тую дорогу, на котрой теперіи зѣбръ; она вѣроятно, и на дальшѣ вѣстанскої "злобы" опозиціи. Рождениа земли опозицію дотеперійшаго

заснеренена противъ самого правительства, — генера зѣстна вже отага воля короны: будучи отже опозиція буде яти на перекоръ въ горы.. Но треба и знати, чо опозиція такъ може быть далеко заняташа и отчалинѣша, якъ буда доси. Въ исторіи парламентарного житя Англіи и Франціи находимъ примѣры такои парламентарной опозиціи.

(Вѣдніи митрополита изъ Карлбони.) Якъ се мы вже донесли сербскій контрооль церковный изъ Карлбони выбрать буна жи-тронолитомъ епископа въ Буды Сербіи Стѣйконача. Стѣйконачъ не любленый Угринъ за свой национальный патріотизмъ, для того правительство угорское предоставило избараши, щобъ выбору Стѣйконача не затѣснить. И спрѣдѣлъ цѣсаръ не затѣснить. При новыхъ выборахъ выбралъ конгресъ 55 голосами грека Ж. К. Ковачича, епископа изъ Карлбони, противъ 11 голосовъ, котрой виши на мадарифла и правительственный кандидатъ А. Гелеша. Угорское правительство беззомѣнно предложилъ избрать корона, щобъ не потвердилъ выбору. Лѣтѣши корона, не знати. Кроаты удавались въ депутаты до хорватскаго бана, щобъ вставшии въ цѣсаря за подтверждение именованія избранного митрополита; бѣгъ обѣднѣи депутаты се учинили.

ЗАГРАНИЦІЯ.

Россія. Въ день латинского Рождества христового мѣсто Варшава пережила дѣлъ важнѣйшій: Передъ полуднемъ катакофе въ костелѣ, подчасъ котрой колыкасѧтъ людій пострадали житѣ, а въ чоромъ нападъ христіанъ на жидовъ. Дѣло было цѣломъ донесено телеграфинихъ тако: Въ недѣлю подчасъ службы божіи въ паршавскомъ костелѣ св. Креста (kościół Świętego Krzyża) одинъ шубравъ жидокъ укралъ зигарокъ а коли его злапали, бѣзъ, щобъ выклікати законоѣтъ и лекше утечи, почавши на цѣле горло кричати "горить, горить!" Той алармъ оправдѣ зробилъ въ однѣй хвили великий законоѣтъ въ костелѣ, людѣи застревшіи почали тиснутись до дверей и въ стиску 32 сообы утратили житѣ (посля другихъ телеграмъ 20 сообъ) а 27 сообъ потонтоано. (Пограбо наїблѣше женщины.) На вѣтъ о огни прибула заразъ передъ костелемъ сторожа пожарна, польція и губернаторъ Альбединскій. Катастрофа въ костелѣ, котрой виновникомъ будь жидъ, разыграла страшнено христіанъ на жидовъ (треба взяти на увагу, чо сестало въ тако велике свято и въ костелѣ) и вчесромъ народъ масами кинувся розбивати жидовскій склепы. Розъяреній товыи польскаго народу токли бки въ жидовскіхъ домахъ, розбивали жидовскіе склепы и шинки на всѣхъ улицахъ, на котрыхъ бѣднини комплексами мешаютъ жиды. — Скончновано вѣско выступило съ оружіемъ и розбигавши товыи привернело по рядои. Патролѣ войскови обсадили всѣ улицы, колыкасѧтъ сообъ арештовано. Се опинъ фактически стороны дѣла. Але недѣльно выпадокъ варшавскій мас и моральне значеніе. Показуясь, чо и въ Польщіи конгресовий народъ озлобленъ на жидовъ и що потрѣбо лини було покри, щобъ на громаджений польскій матеріалъ запалити до вибуху. Лѣбенскій газеты, котрой сего року въ лѣтѣ и осени мали слухайностъ говорити о руху анти жидовскому на Українѣ, все подносили съ виновникомъ, чо осьто напады на жидовъ не можуть привинити ся въ народѣ польскому, бо бѣзъ бѣлье цивилизований, и ще отъ часои Казимира Вел. стонги за пошию рѣвновѣровностю польскіхъ жидовъ. Тенері же, коли съ фактами вже треба чистити, Gazeta Narodowa повѣдѣа, чо погромъ жидовъ въ Варшавѣ послѣдовано для того, бо жиды не узили гуманитарніи онїки польскіи и не здѣлились съ польскими народомъ.

Нѣмеччина. Нѣмецка рада державна зѣбала минувшаго тиждня бѣрченіо до 9 сѣчня 1882 р. ухвалиши буджетъ въ другомъ читанію. При юности ухвалившіи сесіи нѣмецкої рады державы прійшло до бурливой и занятої борбы межи правительстю и частю консервативнѣйъ зъ одної стороны, а всѣми прочими послами рады державы зъ другою стороны. Дѣло вишло о ватиканѣ правительственныехъ урядниковъ при выборахъ. Зѣбогто, чо при послѣдніхъ недавніхъ выборахъ до нѣмецкої рады державы, хочъ якъ они нещадно вишли для правительства, пресіа зъ стороны правительства, почавши отъ самого кн. Висмарка, будь даже сильна; правительство ватиканѣ, треба отдать чоловѣкови фаховому и сведущому въ дѣлахъ финансовыхъ, въ такомъ мѣстѣ обѣцавши, чо коли выбиралъ, не кажемъ вже соціалистъ, але и либералъ та поступивши. Правительственный органъ предъявляли либералъ яко ворогъ цѣсаря, дѣлъ, чо они отошлю въ опозицію до пам'ятіи кн. Висмарка. Кн. Висмаркъ одному мѣсту обѣцавши, чо коли выбиралъ правительственный кандидатъ и перейде въ радѣ дер-

жавной его улюбленый проектъ: монополь тютюну, то дѣлъ збуду въ тѣмъ мѣстѣ фабрику тютюну. Найвижній однакожъ виши на выборы жалъ, разумѣєсь, правительственный урядники, бо они безноссередніи мають виши на выбори такъ передъ выборами, ажъ и при самому актѣ выборовъ. Либералы нѣхъ фракцій, соціалисты, Польши и іншѣ центральнѣ (хотѣ оно виши скрѣзане изъ послѣдніхъ выборовъ) — тѣхъ партія виши противъ патріоту. Либералы іншѣ газети противъ конституціи, котрой не повинно бути, бо со правителістю тероризовало выбори, соціалистъ, а се не повинно бути, бо со правителістю конституції (либералы обѣцали защищать конституцію за соціалистъ, бо правительство и съ ними самъ чинилъ). На жалобу бѣлье члены парламента засудили правительство, але въ то же виши не повинно бути, чо въ тѣмъ трактату берлинскому, то Австро-Угорь буде поспѣшно дѣлъ дѣлъ. Княжы Австро-Угорь добачила оскорбу въ то, чо Румунія держится точно трактату берлинскому, то Австро-Угорь буде поспѣшно дѣлъ дѣлъ. Бѣлье поспѣшно дѣлъ дѣлъ. Тынчакъ австро-Угорь поспѣшно дѣлъ дѣлъ въ Букарештѣ гр. Гобо-Сиринештайнъ засудить покликаный до Вѣдніи, щобъ лично виши ситуацію въ Румуніи. Мы ще разъ повторимо нашу думку, чо може обомъ власнорічніми державами прийті до порозуміння, — бо, вѣдомо, справа дунайска не есть справою Австро-Угорь вилючично, але справою, котру виши трактату берлинскому рѣшають державы европейскіе.

Першу сатиѳакцію, яку дало румунське правительство Австро-Угорь, було заслане въ парламент президента министрію Братіано. Онь въ своїй бѣздѣї оказалъ: "Ани молодо румунське королевство, ани король не думали оскорбити великою сїдною державою и почетного дому Габсбургів, котрый въ давніхъ таихъ часахъ, коли то ібнімъ грозилъ Европѣ, будь все стерегущимъ передуморомъ Румунії, а промѣ того положивъ незабутніи заслуги для розною румунською народноти и праївії. Колиже Австро-Угорь добачила оскорбу въ тѣмъ, чо Румунія держится точно трактату берлинскому, то Австро-Угорь буде поспѣшно дѣлъ дѣлъ. Тынчакъ австро-Угорь поспѣшно дѣлъ дѣлъ въ Букарештѣ гр. Гобо-Сиринештайнъ засудить покликаный до Вѣдніи, щобъ лично виши ситуацію въ Румуніи. Мы ще разъ повторимо нашу думку, чо може обомъ власнорічніми державами прийті до порозуміння, — бо, вѣдомо, справа дунайска не есть справою Австро-Угорь вилючично, але справою, котру виши трактату берлинскому рѣшають державы европейскіе.

— **ВЫДѢЛЪ "РУСКОЙ БЕСѢДЫ"** во Львовѣ заключинъ ділъ 13 (25) с. м. контрактъ о устроюваннѣ русихъ предложенъ театральнихъ на рокъ 1882 съ вѣстивимъ артистомъ рускомъ сценѣ п. И. Вибровичемъ, поручаючи заразомъ оценничну режишерю п. И. Гриневскому, засѣтному въ своемъ артистичніи рутини. Такъ само лѣтъ Вибровичъ "Р. Бесѣдѣ" при заключеніи контракту съ новою дирекцію руководивши лише взглядали на добро и розвѣй народно-рускаго театру, такъ и мы подѣляемо вишинъ надѣю, чо нова дирекція отвѣтить своя великої задачи и поднігнє нашу народну сцену до становища достойного народної чиституції и причинити до розцігу питомою штуки. Знаючи вѣстивимъ проповѣдь теперішнаго Вибровича "Р. Бесѣдѣ" и щиро отданостъ нової дирекціи свому заводопі, можемо стояною въ іюною въ уснѣшнѣстъ перечити нове творчество руско-народного театру взгляdemъ нашихъ Родимцївъ.

— **Товариство им. Качковскаго** заходить вже отъ давнаго часу около заскладання Галичини сельскіхъ крамницъ, чо не мало причинити до вилювоження нашого народа зъ поль жидовъ. Такъ се товариство, якъ і товариство "Просвѣта" стараются такожъ по можности заскладати сельскій читальни. Навѣть во Львовѣ мають бути утвореній днівъ такій читальни, а именно одинъ въ приходѣ св. Юрія, друга въ приходѣ успенської церкви. Стисе обѣтальнотъ въ кождомъ підїздѣ похвална и для органичного розвою нашої праї виши крамницъ и читальни. Товариство "им. Качковскаго" заходить бѣгъ свояхъ філій, агентуръ и членіївъ спровадзанія о станѣ крамницъ и читальни и замѣрас обознаніи съ становищемъ дотеперішніхъ крамницъ заложити во Львовѣ гуртомъ горожню корянійки и загадомъ консуміційныхъ гопаровъ, котрими бы заоштрушились сельскій крамницъ.

— **Загальний збори товариства "рускихъ дамъ"** отбулисши минувшою суботою 12 (24) грудня п. сали заѣданію "Народного Дому". Справовданіе за послѣдній рокъ виши, чо товариство мало доходу 1.623 зр. 80 кр., въ розходу 476 зр. 45 кр., лишається отже въ касѣ готовини 1.147 зр. 35 кр. а промѣ того 500 зр. жертвованій бѣ. п. Еміліяномъ Косякомъ. До нового вибрую вибраї: п. п. Ол. Кональска яко предѣдателька, п. п. Кег. Ленкова яко секретарка, п. п. и п. п. Вільєвської, Геровської, Заревичевої, Леонідовичевої, Долпатинської, Полянської, Чайковської и Чубкової яко видаховъ, а п. п. и п. п. К. Алексевичъ, Лятынської, Площанської и Шепаровичъ яко заступницъ. Доходить наль сумки вѣсти, чо зъ причини вибору нового вибрую товариства и непокликаною ингеренцію п. Вільєвського мали на послѣдніхъ зборахъ объявитись недорозуміння, котрій можуть підбрати дній розїйтія товариства, а навѣть загрозити ему ущадкомъ. Ще не всіло товариство зъдѣлати и сполучити въ собѣ всѣхъ интегральнихъ Руїнокъ Львова, а вже и въ тѣмъ тѣснѣмъ кружку проникли недорозуміння. Бувъ се тяжій ударъ въ хвили, коли товариство забираючи поважно занять, виши спровадзюю руского панесіону дівочого. Маймо надѣю, чо хвили криза промине въ користь самого товариства въ ціляхъ Руїн.

— **На послѣдніймъ заѣданію руского товариства педагогичнаго ухвалено видало** виши формуляръ школинъ съ рускимъ текстомъ, якъ такожъ головний законъ школинъ съ отповѣднимъ консистенцемъ. Кроїмъ того приято колькохъ новихъ членіївъ.

— **Зъ Чернавець** нашути чамъ: Для 9 (21) грудня с. р. отбуло XV-го засѣданія дебатъ въ парламентѣ румунському видало "Рускої Рады" на вибрѣ же

